

כִּי אָמַר אֱלֹהִים וְגוֹמַר) כִּי יוֹדַע אֱלֹהִים כִּי
 אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִייתֶם כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי
 טוֹב וְרָע, כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה בְדַמוֹתוֹ,
 וְעֵבֶר עַל לֹא תִנְאָף שֶׁהִטִּיל זְהֵמָה
 בְּחֻוּהָ, וְעֵבֶר עַל לֹא תִרְצַח שֶׁהִרְגַּ
 אֶת אָדָם וְאֶת חֻוּהָ, שֶׁכָּף דָּרְכּוֹ
 שֶׁל הַיָּצָר הָרָע - מִפְתָּה בְּנֵי אָדָם,
 וְאַחַר כֵּן עוֹלָה וּמְלַשִּׁין עֲלָיו,
 וְנוֹטֵל רְשׁוֹת וַיִּרְדּוּ וְנוֹטֵל הַנְּשָׁמָה.

תקון ששים

בְּרֵאשִׁית זֶה בְּרִי"ת, שְׁנֵאמַר בְּהַ
 עֵץ הַחַיִּים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וּבַהֲפֹךְ
 תְּבִי"ר, שְׁגָרָם שְׂכָר לְאָדָם
 הִרְאִשׁוּן, וְזֶה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע,
 טוֹב הוּא הָאֵילָן, אוֹתוֹ שְׁכָתוֹב
 וְתִרְאָה הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל
 וְכִי תֵאָדָה הוּא לְעֵינַיִם, וּפְרִיּוֹ רָע,
 כְּפִי הַמְרָאָה שְׁלֵהָ כֵּן הִיָּה (הוֹא)
 נִרְאָה לָהּ מִבְּחוּץ, כְּמוֹ שֶׁבִפְנֵיהָ,
 מְלִים יָפוֹת מִבְּחוּץ וְלֵב מְלֵא
 בְּטַנְנָפִים מִבְּפְנִים, וְזוֹ לֹא הִיָּתָה
 יוֹדַעַת שֶׁסֶם הַמּוֹת הִיָּה בְּפְנִים
 הַפְּרִי. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וּתְקַח מִ"פְּרִי
 וַיִּתְאָכֵל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁהָ וְגוֹמַר,
 הָרִי פְּרִי הָאֵילָן, שְׁשֶׁם מְוִ"ת

(מִבְּפְנִים, גָּרָם לָהּ שְׁאֲכָלָה).

וַיֵּשׁ קִלְפוֹת שֶׁל הַפְּרִי שֶׁהֵן תֵּהוּ
 וְכֵהוּ וְחֻשֵׁף וְתֵהוּם, שֶׁהִקְלִפוֹת
 הִלְלוּ הֵן רָע, הַמַּח מִבְּפְנִים טוֹב,
 עֵץ הַחַיִּים, קִלְפוֹתָיו יָפוֹת וְהַמַּח
 שְׁלוֹ יָפָה, וְזֶהוּ עֲנַפּוֹ נָאָה וּפְרִי
 רַב, וַיֵּשׁ אֵילָן שֶׁכְּלוֹ רָע, הַמַּח
 וְהִקְלִפָּה כָּלֶם מְרִים, וְהַמִּים
 שֶׁלָּהֶם מְרִים, זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּבְאוּ
 מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁתּוֹת מִים
 מִמֶּרָה כִּי מְרִים הֵם וְגוֹמַר, וַיִּזְרְהוּ
 יְהוָה עֵץ וְגוֹמַר, וְכֵן וַיִּמְתְּקוּ
 הַמִּים, עֵץ מְתוֹק שֶׁמֶמֶנּוּ יוֹצְאִים
 עֲנָפִים וְשָׂרְשִׁים, שְׁנֵאמַר בָּהֶם
 וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֵת צוּפִים,
 וּמְשׁוּם זֶה יֵשׁ עֵץ שֶׁעֲנַפָּיו
 מְתוֹקִים וְעֵץ שֶׁעֲנַפָּיו מְרִים, וַיֵּשׁ

כִּי אָמַר אֱלֹהִים וְגוֹמַר) כִּי יוֹדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם
 אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִייתֶם
 כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע (בְּרֵאשִׁית ג' ה'), בְּגִין דְּלֹא
 תִהְיוּן בְּדִיּוֹקְנֵיהָ, וְעֵבֶר עַל לֹא תִנְאָף, דִּהִטִּיל
 זְהֵמָה בְּחֻוּהָ, וְעֵבֶר עַל לֹא תִרְצַח, דִּקְטִיל
 לְאָדָם וְלְחֻוּהָ, דִּהְכִי אֶרְחָא דִּי צָרָא כִּישָׂא מִפְתִּי
 לְבְנֵי נְשָׂא, וְלִבְתֵּר סְלִיק וְאַלְשִׁין לִיהָ, וְנִטִּיל
 רְשׁוֹ וְנִחִית וְנִטִּיל נְשָׁמָה.

תקונא שתיין

בְּרֵאשִׁית דָּא בְּרִי"ת, דְּאִתְמַר בֵּיה עֵץ הַחַיִּים,
 וְהָא אוֹקְמוּהָ, וּבַהֲפֹכָא תְּבִי"ר,
 דְּגָרָם תְּבִירוּ לְאָדָם הִרְאִשׁוּן, וְדָא עֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וְרָע, טוֹב אִיהוּ אֵילָנָא, הֵהוּא
 דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ג' ו') וַתִּרְאָה הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ
 לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָדָה הוּא לְעֵינַיִם, וַאֲיָבָא דִּילִיהָ
 רָע, כְּפּוֹם חִיזוּ דִּילָהּ הִכִּי הוּהוּ (ג"א
 אִיהוּ) אִתְחַזְּיָא לָהּ מְלָכְר, כְּגוֹוֹנָא דְּפוּמָא מְלִין
 שְׁפִירִין מְלָכְר, וְלָבָא מְלִיָּא טְנוּפִין מְלָגָאוּ,
 וְדָא לָא הוֹת יְדַעָא דְּסֶם הַמּוֹת הוּהוּ מְלָגָאוּ
 דְּאִיבָא, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיִּתְקַח מִ"פְּרִי
 וַיִּתְאָכֵל, וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁהָ וְגוֹמַר (שם), הָרִי
 אִיבָא דְּאֵילָנָא דְּתַמָּן מְוִ"ת (מְלָגָאוּ גָרָם לָהּ דְּאֲכָלָה).
 זֵאִית קְלִיפִין דְּאִיבָא דְּאֵינוֹן תֵּהוּ וְכֵהוּ וְחֻשֵׁף
 וְתֵהוּם, דְּקְלִיפִין אֵלִין אֵינוֹן רָע, מוֹחָא
 מְלָגָאוּ טוֹב, אֵילָנָא דְּחֵי קְלִיפִין דִּילִיהָ שְׁפִירִין
 וּמוֹחָא דִּילִיהָ שְׁפִיר, וְדָא אִיהוּ עֲפִיָּה שְׁפִיר
 וְאַנְבָּה שְׂגִיָּא (דְּנִיָּאֵל ד' ט), וַאֲיִת אֵילָנָא דְּכוּלִּיהָ
 בֵּישׁ, מוֹחָא וְקְלִיפָה כְּלֵהוּ מְרִירִין, וּמִיִּין דִּלְהוֹן
 מְרִירִין, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוֹת טו' כג) וַיִּבְאוּ
 מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁתּוֹת מִים מִמֶּרָה כִּי מְרִים
 הֵם וְגוֹמַר, וַיִּזְרְהוּ יְהוָה עֵץ וְגוֹמַר, וְכֵיָּה
 וַיִּמְתְּקוּ הַמִּים, עֵץ מְתוֹק דְּמַנְיָה נְפִקִין עֲנָפִין
 וְשָׂרְשִׁין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תְּהִלִּים י"ט יא) וּמְתוֹקִים

מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת (דף צג ע"ב) צוֹפִים, וּבִגְיִן דָּא אֵית
 עֵץ דְּעִנְפִין דִּילִיָּה מְתִיקָן, וְעֵץ דְּעִנְפִין דִּילִיָּה
 מְרִירָן, וְאֵית מֵיִן מְתִיקָן וּמֵיִן מְרִירָן, דְּדָא
 לְקַבֵּל דָּא עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, וְאֵית דְּאִיהוּ
 פְּלָגוּ דִּילִיָּה מְתִיקָא וּפְלָגוּ דִּילִיָּה מְרִירָא, וְדָא
 עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, פְּגוּוֹנָא דְּכִסְפָּא מְעוֹרָב
 בְּעוֹפְרָת, וְאֵית אֵילָנָא דְּקְלִיפִין דִּילִיָּה בִישׁוּן
 מְלָכָר וּמוּחָא מְתִיקָא מְלָגָא, הָכִי תִשְׁכַּח בַּר
 נִשׁ בִּישׁ בְּמִלֵּי פוּמוּי (ג"א וּבְפוּמוּי מִפִּיק בִּישׁ
 מְלָכָר) וְטַב בְּלַבִּיָּה מְלָגָא, וְאֵית מְפוּמוּי טַב
 וְלַבִּיָּה בִישׁ, הַאי אִיהוּ עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע,
 הָכָא מְקַנְן נְחֹשׁ רַמְאֵי.

הָכִי אִיהוּ בַר נִשׁ דְּתִשְׁכַּח לִיָּה גּוֹפִיָּה שְׁפִיר,
 וְסִימְנִין דִּילִיָּה פְּלָהוּ שְׁפִירָן, וְנִשְׁמַתִּיה
 נְפֶשׁ חֲיִיבָא מְלָגָא, וְתִשְׁכַּח בַּר נִשׁ גּוֹפִיָּה בִישׁ
 בְּכָל סִימְנִין דִּילִיָּה, וְנִשְׁמַתִּיה מְלָגָא שְׁפִירָא,
 דָּא אִיהוּ צְדִיק וְרַע לוֹ, אֲבָל מָאן דְּאִיהוּ טַב
 מְלָכָר וְרַע מְלָגָא, אִיהוּ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, בְּגִין
 דְּלֹא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, טוֹב
 מְלָכָר וּמְלָגָא צְדִיק וְטוֹב לוֹ, בִּישׁ מְלָגָא
 וּמְלָכָר רָשָׁע וְרַע לוֹ, וְהָא אוּקְמוּהָ.

טַב מְלָגָא וּלְבוּשָׁא דִּילִיָּה בִישׁ, דָּא אִיהוּ
 עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוֹר (זכריה ט ט), רַע מְלָגָא
 וּלְבוּשָׁא דִּילִיָּה שְׁפִיר מְלָכָר, עַל הַאי
 אֲתָמַר (קהלת יז) רְאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים, וְכֹלָא
 אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּעוֹבְדוּי דְּבַר נִשׁ, מָאן דְּאִיהוּ
 מְלָגָא, וְלֹא לְמַגְנָא אוּקְמוּ קַדְמָאִין לֹא
 הַמְדָּרֵשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמְעֵשָׂה הוּא הָעֵקֶר,
 דְּשִׁטְיִין מְסַתְּפְלִין בְּגוּפָא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא, הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב (איוב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישְׁנִי,
 וְצִדִּיקָא בְּעוֹבְדִין טָבִין.

מִים מְתוּקִים וּמִים מְרִים, שְׂדָה
 לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְיֵשׁ שֶׁהוּא חֲצִי מְתוּק
 וְחֲצִי מֶר, וְזֶה עֵץ הַדְּעַת טוֹב
 וְרַע, כְּמוֹ שֶׁהַכֶּסֶף הַמְעֹרָב
 בְּעוֹפְרָת, וְיֵשׁ עֵץ שֶׁקְּלֹפֹתָיו רַעִים
 מִבְּחוּץ וְהַמֶּחַ מְתוּק מִבְּפְנִים. כִּף
 תִּמְצָא אָדָם רַע בְּדַבְרֵי פִּיו (ובפיו
 מוּצֵא רַע מִבְּחוּץ) וְטוֹב בְּלָבוֹ מִבְּפְנִים,
 וְיֵשׁ מִפּוֹ טוֹב וְלָבוֹ רַע, זֶהוּ עֵץ
 הַדְּעַת טוֹב וְרַע, כֵּאֵן מְקַנְן נְחֹשׁ
 רַמְאֵי.

כִּף הוּא אָדָם שֶׁתִּמְצָא אוֹתוֹ גּוֹפוֹ
 יָפֵה, וְסִימְנֵי פִלְסִים בְּמִדָּה,
 וְנִשְׁמַתוֹ נְפֶשׁ רָשָׁע מִבְּפְנִים,
 וְתִמְצָא אָדָם גּוֹפוֹ רַע בְּכָל סִימְנֵי
 וְנִשְׁמַתוֹ מִבְּפְנִים יָפֵה, זֶהוּ צְדִיק
 וְרַע לוֹ, אֲבָל מִי שֶׁהוּא טוֹב
 מִבְּחוּץ וְרַע מִבְּפְנִים, הוּא רָשָׁע
 וְטוֹב לוֹ, כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק
 בְּעוֹלָם הַבָּא, טוֹב מִבְּחוּץ
 וּמִבְּפְנִים - צְדִיק וְטוֹב לוֹ, רַע
 מִבְּחוּץ וּמִבְּפְנִים - רָשָׁע וְרַע לוֹ,
 וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

טוֹב מִבְּפְנִים וּלְבוּשׁוֹ רַע, זֶהוּ עֲנִי
 וְרוּכְבַּ עַל חֲמוֹר, רַע מִבְּפְנִים
 וּלְבוּשׁוֹ יָפֵה מִבְּחוּץ, עַל זֶה נֶאֱמַר
 רְאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים, וְהַכֵּל
 נוֹדַע בְּמַעֲשֵׂי הָאָדָם מִי שֶׁהוּא
 מִבְּחוּץ, וְלֹא לְחֻנָּם בְּאֵרוֹ
 הַרְאִישׁוֹנִים לֹא הַמְדָּרֵשׁ עֵקֶר אֲלֵא
 הַמְעֵשָׂה הוּא הָעֵקֶר, שֶׁהַשׁוֹטִים
 מְסַתְּפְלִים בְּגוּף שֶׁהוּא הִלְבוּשׁ,
 זֶהוּ שֶׁתּוֹב עוֹד וּבָשָׂר תִּלְבִּישְׁנִי,
 וְהַצְדִּיקִים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים.

וְעוֹד וַיִּזְרְהוּ יְהוָה עֵץ, זֶה הַמִּטָּה
 שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהִיָּה מִתְּהַפֵּף מִמִּטָּה
 לְנֹחַשׁ וּמִנְחֹשׁ לְמִטָּה, כְּמוֹ לַהֲט
 הַחֶרֶב הַמִּתְּהַפֵּכֶת, וְזֶה מִטְטְרוּיָן,
 שְׁבוּ הִיָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ מִשָּׂה רַבְנוּ,
 כְּמוֹ שֶׁהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי שֶׁהוּא

וְעוֹד (שמות טו כה) וַיִּזְרְהוּ יְהוָה עֵץ, דָּא מִטָּה דְּמֹשֶׁה, דְּהוּא מִתְּהַפֵּף מִמִּטָּה
 לְנֹחַשׁ וּמִנְחֹשׁ לְמִטָּה, כְּגוֹן לַהֲט הַחֶרֶב הַמִּתְּהַפֵּכֶת (בראשית ג כד), וְדָא